

Elvira Lindo

Beknopte biografie

Elvira Lindo Garrido werd in 1962 geboren in Cádiz. In verband met het werk van de vader verhuisde het gezin verschillende keren: via Málaga, Alicante, Tarragona en Mallorca vestigde het zich in 1972 in Madrid, waar Elvira, de jongste van de vier kinderen, zich al snel uitstekend thuisvoelde. In haar jeugd las Elvira alles wat los en vast zat. De wereldberoemde jeugdroman *Little Women (Onder moeders vleugels)* uit 1876 van Louisa May Alcott boeide haar op tienjarige leeftijd zo dat ze onmiddellijk besloot zelf ook schrijfster te worden.

Reeds tijdens haar studie journalistiek kreeg ze de kans als verslaggeefster te gaan werken voor RNE (Radio Nacional de España). Enkele jaren nadien, inmiddels nieuwslezeres en presentatrice geworden, gaf ze haar studie op om zich helemaal te gaan wijden aan het werk voor radio en tv. In de loop der tijd trad ze bovendien verschillende malen op als freelance-actrice. Na een jaar werken in Málaga startte ze in 1987 met een eigen radioprogramma en reportages over het Spaanse culturele en sociale leven. Rond 1990 had ze haar draai gevonden als schrijfster en vertolkster van humoristische tv-programma's, maar in 1993 besloot ze zich voorlopig terug te trekken van het tv-werk ten gunste van het ongebonden schrijven. Ze keerde er nog niet terug. Vooral de jeugdromans die ze daarna publiceerde, waren uitermate succesvol. Ze ontwikkelde zich tot een veelzijdig schrijfster van romans, filmscripts, toneelstukken, artikelen en essays, altijd gestimuleerd en gesteund

door haar echtgenoot, de schrijver Antonio Muñoz Molina. In haar columns in *El País* noemt ze haar echtgenoot steevast ironisch '*mi santo*' (mijn heilige). In 2004 vertrok het paar met hun kinderen naar New York, waar hij was benoemd tot directeur van het Cervantes-instituut. Al in 2006 gaf hij toch de voorkeur aan het fulltime schrijverschap. De anonimiteit in New York hadden ze beiden inmiddels als zo aangenaam ervaren, dat ze sindsdien afwisselend in Manhattan en Madrid wonen. Maatschappelijke en politieke betrokkenheid bij Spanje heeft het echtpaar altijd behouden. (Zie ook het artikel op deze website over Antonio Muñoz Molina.)

Typering

Elvira Lindo beschikt onmiskenbaar over veel gevoel voor humor en weet dat haarscherp onder woorden te brengen, maar ook toont ze regelmatig, vooral in haar latere boeken voor volwassenen, een zekere melancholie. Ze geniet van het schrijven, al schudt ze de pennenvruchten niet zomaar uit haar mouw. Soms wordt ze niet goed begrepen of te letterlijk genomen; sommige critici noemen haar scherp en sarcastisch. Toch is haar hoofddoel de lezer, luisteraar of toeschouwer te vermaken. Als inspiratiebron geeft ze expliciet het werk aan van Philip Roth; in haar jeugdboeken is verwantschap met Roald Dahl aanwijsbaar. Het begrip 'typische vrouwenliteratuur' heeft Elvira Lindo altijd verworpen; zij stelt dat een dergelijke hokjesmentaliteit zou moeten wijken voor de vanzelfsprekende emancipatie van alle bevolkingsgroeperingen.

Nederlandse vertalingen:

Een onverwachte wending
vertaling Harriët Peteri
Uitgeverij Sirene
ISBN 90-5831-412-3, 2004
288 pagina's

Een woord van jou
vertaling Jacqueline Visscher
Uitgeverij Sirene
ISBN 90-5831-381-6, 2006
224 pagina's

jeugdboeken:

Manolito
vertaling Karen de Meyere
Uitgeverij
Davidsfonds/Infodock
ISBN 90-6565-900-5. 2000
127 pagina's

Arme Manolito
vertaling Karen de Meyere
Uitgeverij
Davidsfonds/Infodock
ISBN 90-6565-977-3, 2001
134 pagina's

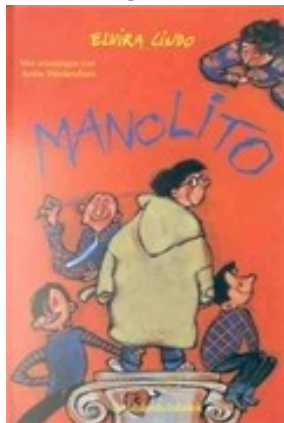
Het werk van Elvira Lindo is nogal uiteenlopend qua inhoud, maar haar ironische toon is steeds herkenbaar. Ze schrijft al jarenlang twee columns per week voor El País onder de titel *Tinto de Verano*, waarvan drie bundels uitgegeven zijn, en artikelen voor andere Spaanse dagbladen en tijdschriften. In een bijdrage aan de bundel *Ser mujer* van Laura Freixas houdt ze een helder pleidooi voor de onafhankelijke positie van vrouwen. Naast twee scripts voor toneelstukken, die met veel succes werden opgevoerd, verschenen in de jaren negentig van haar hand zeven scripts voor films, die merendeels geregisseerd werden door Miguel Albaladejo. Eén van de filmscenario's, *Plenilunio* (2000), onder regie van Imanol Uribe, was een bewerking van de gelijknamige roman van haar echtgenoot.

Jeugdboeken

Het meest typerend voor het oeuvre van Elvira Lindo zijn haar jeugdboeken: spits, origineel, dikwijls hilarisch. Haar eerste boek, dat in 1994 verscheen, was *Manolito Gafotas*, met als hoofdpersoon een vlotgebekt Madrileens arbeidersjongetje, Manolito García Moreno. Hiermee borduurde Lindo voort op de gelijknamige radioserie waarin zijzelf jarenlang elke ochtend die rol invulde. Tot 2001 kwamen er nog zes boeken in de Manolito-serie uit. De grappige illustraties zijn van de hand van Emilio Urberuaga. Zelf bewerkte de schrijfster *Manolito Gafotas* voor een film onder regie van Albaladejo. Met een tweede film over Manolito heeft Elvira Lindo geen bemoeienis gehad en wil ze niet in verband gebracht worden, omdat volgens haar de makers van deze film haar Manolito commercieel trachtten uit te buiten. Voor jongere kinderen publiceerde Elvira Lindo nog zeven boeken met een gezamenlijke hoofdpersoon, het ondeugende meisje Olivia, en enkele verhalenbundels.

De Manolito-avonturen werden vertaald in meer dan twintig talen, waaronder Chinees en Japans, en boekten overal succes. Het jongetje in kwestie woont met zijn ouders, opa en jongere broertje, door hem Imbeciel genoemd, in een volkswijk in Madrid. Zijn vader is vrachtwagenchauffeur, zijn moeder zorgt dagelijks dat haar huis en gezin toonbaar zijn en opa is de held van Manolito. Die heeft dan ook een zwak voor zijn kleinzoon. In sneltreinvaart levert Manolito commentaar op de gebeurtenissen thuis, op straat en op school. Wijsneuzig kletst hij iedereen de oren van het hoofd. Al presenteert hij zijn belevenissen als heldenverhalen, eigenlijk is Manolito helemaal niet zo stoer. De verhalen zitten vol rake observaties en grappige woordspelingen. In het Nederlands werden slechts twee boeken uit de serie uitgebracht. *Manolito Gafotas* is hierin op zijn Vlaams 'Manolito Brillenkas' geworden. In het Nederlands was de term *Uilenbril* meer aansprekend geweest. De vertalingen, *Manolito* en *Arme Manolito*, zijn van de hand van Karen de Meyere, de illustraties van Anne Westerduin. Het sappige Vlaams is vlot leesbaar voor kinderen vanaf een jaar of negen, maar jammer is dat het zo duidelijk vertalingen zijn, waarin mooie kansen voor gelijkwaardig idioom zijn blijven liggen.

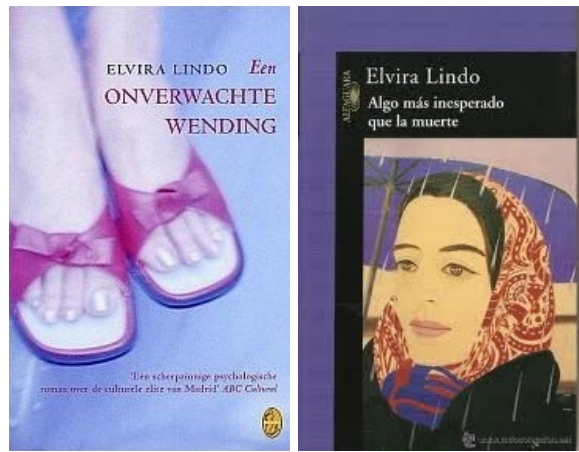

Romans

Vanaf 1998 schreef Elvira Lindo vier romans voor volwassenen. Haar faam als jeugdboekenauteur heeft haar eigenlijk steeds in de weg gezeten: sommige lezers verwachten actie en spitsvondigheid, terwijl Lindo in deze romans bespiegeling en sereniteit biedt. De eerste roman, *El otro barrio* uit 2000, handelt over een jongen van vijftien die in een tehuis voor probleemjongeren belandt na een beschuldiging van poging tot meervoudige moord. Uiteindelijk blijkt het een bizar ongeluk te zijn geweest. Dit is een nogal nadrukkelijk geconstrueerd verhaal, dat ook in de verfilming door Salvador García Ruiz niet echt overtuigde. Lindo's laatste boek, *Lo que me queda por vivir* (2010), riep zeer uiteenlopende reacties op. Het bestaat geheel uit een lange overpeinzing door een jonge moeder van haar ervaringen in haar eigen jeugd, de relatie met haar vierjarig zoontje, van ontrouw en liefde. Sommigen noemen dit boek saai, maar welbeschouwd is het een parel van intimiteit.

De hoofdpersoon in *Algo más inesperado que la muerte* (2002), in het Nederlands nogal mat *Een onverwachte wending* geheten, is Eulalia, een vrouw van middelbare leeftijd, getrouwd met een bekende schrijver, 35 jaar ouder dan zij en inmiddels dus hoogbejaard. Terwijl Eulalia druk bezig is een groot diner voor te bereiden, wordt duidelijk dat haar echtgenoot en de huishoudster, die ze altijd beschouwde als haar steun en toeverlaat, haar al tijdenlang bedrogen hebben. De gevolgen lijken catastrofaal voor Eulalia. Grotendeels in flashbacks wordt uiteengezet, hoe de ontwikkelingen bepaald zijn door de individuele achtergronden. De menselijke zwakheden worden subtiel blootgelegd en alle puzzelstukjes vallen op hun plaats; een geloofwaardig verhaal met een trefzekere vertaling.

Una palabra tuya (2005), in de Nederlandse vertaling *Een woord van jou*, draait om Rosario, een straatveegster in Madrid. Dat baantje heeft ze aangenomen na een afgebroken studie psychologie. Ze voelt zich niet op haar plaats tussen haar collega's en in wezen bedrogen door het leven.

De enigszins zonderlinge Milagros, die Rosario al kent van de lagere school, leeft schijnbaar onbekommerd van dag tot dag. Rosario ergert zich aan deze collega en ervaart haar nadrukkelijke aanwezigheid als irritant, zonder zich daaraan te kunnen onttrekken. Langzaam leert Rosario echter de realiteit te accepteren en zich met haar lot te verzoenen. Het is een zorgvuldig geformuleerde roman vol milde maatschappijkritiek. De vertaling is oppervlakkiger in formulering dan het origineel, waardoor de fijnzinnig beschreven ontwikkeling van de hoofdpersoon niet helemaal uit de verf komt.

Erkenning

De Manolito-boeken werden bestsellers en Manolito wordt al als een klassieke figuur in de Spaanse jeugdliteratuur beschouwd. Vanaf 1994 tot 2001 werd de gelijknamige tv-serie voor de jeugd uitgezonden en die bereikte een nog groter populariteit dan de boeken en indertijd de radio-uitzendingen. In 1998 was Elvira Lindo winnares van de Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil en de Premio Cervantes-chico van Alcalá de Henares voor een deel uit de Manolito-serie. In 2005 voegde ze er de Premio Biblioteca Breve voor *Una palabra tuya* aan toe. De nieuwe weg die Lindo heeft ingeslagen met haar romans voor volwassenen verdienen ook zo langzamerhand wel officiële erkenning.

Heleen Peeters, 6 juni 2011